

1126**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA TRANSPORTU I GOSPODARKI MORSKIEJ**

z dnia 6 września 2001 r.

w sprawie szczegółowych zasad udostępniania linii kolejowych oraz współdziałania zarządów kolei między sobą i z przewoźnikami kolejowymi.

Na podstawie art. 10 ust. 8 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. Nr 96, poz. 591, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 84, poz. 934 oraz z 2000 r. Nr 84, poz. 948, Nr 120, poz. 1268 i Nr 122, poz. 1314) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. W celu uzyskania dostępu do linii kolejowych w drodze umowy przewoźnik kolejowy, zwany dalej „przewoźnikiem”, powinien zwrócić się do właściwego zarządu kolei z wnioskiem o przyznanie tras.

2. Przez „przyznanie tras” należy rozumieć przydzielenie w rozkładzie jazdy pociągów zdolności przeletowej linii kolejowych, niezbędnej do przejazdu pociągu w określonym czasie, pomiędzy dwoma stacjami.

3. Przewoźnik składa wniosek, o którym mowa w ust. 1, zgodnie z opracowanym i ogłoszonym przez właściwy zarząd kolei regulaminem przyznawania i korzystania z tras na udostępnianych liniach kolejowych, zwanym dalej „regulaminem”, dotyczącym linii kolejowych zarządzanych przez ten zarząd kolei.

4. Korzystanie przez przewoźnika z przyznanych tras odbywa się na podstawie umowy o korzystanie z tras przyznanych przez zarząd kolei, zwanej dalej „umową”, zawartej przez przewoźnika z właściwym zarządem kolei.

§ 2. Przyznanie przewoźnikowi tras w rozkładzie jazdy oraz przejazd pociągów na udostępnionych liniach kolejowych odbywa się zgodnie z ustaleniami wynikającymi z koordynacji rozkładów jazdy oraz przy uwzględnieniu możliwości eksploatacyjnych infrastruktury kolejowej.

§ 3. 1. Wniosek, o którym mowa w § 1 ust. 1, powinien być złożony przez przewoźnika najpóźniej na 6 miesięcy przed dniem wejścia w życie nowego rozkładu jazdy.

2. Przewoźnik obowiązany jest podać we wniosku:

- 1) oznaczenie zarządu kolei, do którego wniosek jest skierowany,
- 2) firmę, siedzibę (adres) wnioskodawcy,
- 3) trasy, o których udostępnienie występuje wnioskodawca,
- 4) okres, na jaki trasy mają być udostępnione,
- 5) rodzaj przewozów, które wnioskodawca zamierza wykonywać, a w przypadku przewozów towarowych — także określenie rodzaju ładunków, w tym zwłaszcza ładunków niebezpiecznych, ponadgabarytowych, z przekroczoną skrajnią i wyjątkowo ciężkich oraz jednostek ładunkowych transportu intermodalnego,
- 6) inne informacje określone w regulaminie, związane ze specyfiką danej trasy kolejowej oraz rodzajem przewozów wykonywanych przez przewoźnika.

3. Zarząd kolei potwierdza złożenie wniosku, wpisując na jego oryginale oraz kopii datę i godzinę jego przyjęcia. Potwierdzoną kopię wniosku zatrzymuje wnioskodawca.

4. W razie konieczności dokonania we wniosku zmian lub uzupełnień zarząd kolei powiadamia o tym przewoźnika w terminie 7 dni od dnia złożenia wniosku i wyznacza termin dokonania tych zmian lub uzupełnień.

5. Wnioski rozpatrywane są przez zarząd kolei według kolejności ich złożenia.

6. Zarząd kolei powiadamia przewoźnika o możliwości uwzględnienia wniosku w całości lub w części, w terminie 30 dni od daty złożenia wniosku.

7. Zarząd kolei powiadamia przewoźnika o ujęciu przyznanych tras w rozkładzie jazdy najpóźniej na 3 miesiące przed dniem wejścia w życie tego rozkładu jazdy.

§ 4. 1. Zarząd kolei jest obowiązany opracować regulamin w sposób zapobiegający przypadkom dyskryminacji przy rozpatrywaniu wniosków oraz służący konkurencji w świadczeniu usług przewozowych.

2. W regulaminie właściwy zarząd kolei określa w szczególności:

- 1) infrastrukturę przeznaczoną do udostępnienia przewoźnikom,
- 2) terminy i harmonogram składania oraz rozpatrywania wniosków,
- 3) wymagania i warunki dotyczące taboru, personelu i organizacji przewozów przewoźników składających wnioski,
- 4) usługi gwarantowane przez zarząd kolei w ramach udostępniania linii kolejowych,
- 5) warunki i sposoby przyznawania tras, dotyczące w szczególności:
 - a) priorytetów przy przyznawaniu tras, wynikających:
 - z art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o transporcie kolejowym, zwanej dalej „ustawą”,
 - z porozumień długookresowych,
 - ze sposobu wykorzystania tras w aktualnym rozkładzie jazdy,
 - b) korzystania ze specjalistycznych urządzeń infrastruktury,
 - c) trybu postępowania w przypadku braku zdolności przeletowej linii kolejowej, koniecznej do uwzględnienia wszystkich potrzeb zgłoszonych we wniosku,
- 6) warunki i sposoby korzystania przez przewoźników z tras, dotyczące:
 - a) udostępniania przewoźnikowi opisu warunków i parametrów technicznych poszczególnych linii kolejowych,
 - b) udostępniania przewoźnikowi wprowadzonych przez zarząd kolei instrukcji i innych regulaminów,
 - c) udostępniania przewoźnikowi przez zarząd kolei budynków, budowli i urządzeń,
 - d) informowania przewoźników o zmianach dotyczących parametrów technicznych i eksploatacyjnych linii, na których przyznano trasy, w tym o ograniczeniach z tytułu robót kolejowych, wprowadzanych ograniczeniach prędkości, działania urządzeń sterowania ruchem kolejowym i łączności,

- e) postępowania pracowników przewoźnika i zarządu kolei w czasie wykonywania pracy związanej z realizacją zawartej umowy,
 - f) informacji, jakie przewoźnik jest obowiązany przekazywać zarządowi kolei przed, w czasie i po zakończeniu przewozu,
 - g) trybu i warunków dokonywania — na wniosek przewoźnika — zmian w obowiązującym rozkładzie jazdy,
- 7) specjalne warunki i tryb postępowania zarządu kolei w przypadku podjęcia działań zmierzających do zwiększenia zdolności przelotowej linii kolejowych,
 - 8) ograniczenia w korzystaniu z infrastruktury kolejowej,
 - 9) wzór umowy,
 - 10) inne wymagania specyficzne dla tras udostępnianych przez zarząd kolei.

3. Regulamin powinien być ogłoszony przez zarząd kolei i powszechnie udostępniony dla przewoźników najpóźniej na 9 miesięcy przed dniem wejścia w życie rozkładu jazdy, którego dotyczą składane wnioski.

§ 5. 1. Umowa powinna być zawarta na piśmie i zawierać w szczególności:

- 1) określenie przedmiotu umowy, w tym tras pociągów przyznanych przewoźnikowi,
- 2) określenie stron umowy,
- 3) szczegółowe prawa i obowiązki stron umowy,
- 4) określenie osób i jednostek organizacyjnych wyznaczonych do współpracy pomiędzy stronami, wraz z określeniem ich uprawnień,
- 5) zakres odpowiedzialności stron umowy,
- 6) wielkość, terminy i sposób uiszczania opłat,
- 7) określenie dokumentów niezbędnych dla właściwej realizacji umowy,
- 8) zasady i tryb postępowania w przypadku wystąpienia przeszkód w prowadzeniu ruchu na liniach kolejowych i w sytuacjach awaryjnych,
- 9) sposoby rozstrzygania sporów i wypowiedzenia umowy.

2. Do umowy załącza się wykresy ruchu na liniach kolejowych, na których zostały przewoźnikowi przyznane trasy.

3. Umowę zawiera się na okres równy terminowi obowiązywania rozkładu jazdy, z zastrzeżeniem ust. 4 i § 6, najpóźniej na 30 dni przed dniem jego wejścia w życie.

4. Dla realizacji doraźnych potrzeb przewozowych dopuszcza się zawarcie umowy na okres krótszy niż czas obowiązywania jednego rozkładu jazdy.

§ 6. Właściwy zarząd kolei i przewoźnik mogą zawrzeć porozumienie długookresowe, o którym mowa w § 4 ust. 2 pkt 5, w sprawie udostępnienia linii kolejowych dla wybranych tras, na okres nie dłuższy niż czas obowiązywania pięciu kolejnych rozkładów jazdy.

§ 7. 1. Zarząd kolei zapewnia przewoźnikowi w szczególności:

- 1) przejazd pociągu po przyznanej trasie,
- 2) korzystanie ze stacji kolejowych położonych na przyznanej trasie,
- 3) sterowanie ruchem pociągów i łączność, odprawę i kontrolę biegu pociągu oraz informację o ruchu pociągów,
- 4) przekazywanie informacji wymaganych do wdrożenia lub prowadzenia przewozów, dla których została przyznana zdolność przelotowa,
- 5) udzielanie pomocy w razie wypadku.

2. Na wniosek przewoźnika zarząd kolei zapewnia dostęp do:

- 1) urządzeń zasilania w prąd trakcyjny,
- 2) urządzeń zaopatrzenia w paliwo,
- 3) stacji pasażerskich wraz z budynkami i innymi urządzeniami,
- 4) terminali towarowych i ich urządzeń,
- 5) stacji rozrządowych i ich urządzeń,
- 6) torów stacyjnych przewidzianych do formowania lub zmian zestawienia składu pociągów,
- 7) torów postojowych wraz z budynkami i urządzeniami do obsługi składów,
- 8) innych urządzeń technicznych.

3. Na wniosek przewoźnika zarząd kolei zapewnia wykonanie następujących usług, o ile możliwość taką przewiduje regulamin:

- 1) zasilanie prądem trakcyjnym,
- 2) podgrzewanie składów pociągów pasażerskich,
- 3) dostawę paliwa, prace manewrowe i wszystkie inne usługi związane z dostępem do obsługi urządzeń zaangażowanych do uruchomienia i przejazdu pociągu,
- 4) sprawowanie kontroli nad transportem ładunków niebezpiecznych — na podstawie odrębnej umowy,
- 5) udzielanie pomocy w prowadzeniu pociągów nadzwyczajnych — na podstawie odrębnej umowy.

4. Na wniosek przewoźnika zarząd kolei może udostępnić:

- 1) sieć telekomunikacyjną,
- 2) uzupełniające informacje przewozowe,
- 3) kontrolę techniczną taboru.

§ 8. Dla właściwej realizacji umowy zarząd kolei i przewoźnik obowiązani są ponadto do współdziałania:

- 1) w zakresie standardów technicznych,
- 2) w zakresie wzajemnego informowania się o wszelkich okolicznościach i zdarzeniach mających wpływ na wykonanie umowy,

3) w sytuacjach nadzwyczajnych, w szczególności poprzez stosowanie wspólnie ustalonych sposobów postępowania przy usuwaniu szkód oraz ustalanie zakresu odpowiedzialności stron za szkodę.

§ 9. Zarządy kolei, których linie kolejowe łączą się, zawierają między sobą umowy dwustronne lub wielostronne, określające zasady ich współpracy dotyczące udostępniania linii kolejowych przewoźnikom, w szczególności w zakresie:

- 1) wspólnej reprezentacji wobec przewoźników,
- 2) wskazania punktów styku linii kolejowych,
- 3) wskazania osób i jednostek organizacyjnych wyznaczonych do współpracy,
- 4) sposobu korzystania z budynków, budowli i urządzeń,
- 5) współdziałania organizacyjno-technicznego,
- 6) uzgadniania rozkładu jazdy dla wykonywania przejazdów po liniach kolejowych współdziałających zarządów kolei,
- 7) wymagań w zakresie warunków prowadzenia ruchu pociągów,
- 8) obowiązków w zakresie utrzymania sprawności eksploatacyjnej odcinków linii kolejowych przylegających do punktów styku,

9) sposobu działania w sytuacjach wyjątkowych i w szczególnie trudnych warunkach, w tym wskazania trybu wyjaśniania przyczyn zdarzeń i wypadków kolejowych, ich skutków finansowych oraz sposobów prowadzenia związanej z tym dokumentacji,

10) współdziałania w obsłudze przewoźników organizujących przejazd pociągów na liniach różnych zarządów kolei oraz sposobu rozliczeń finansowych z tego tytułu,

11) trybu rozstrzygania sporów.

§ 10. 1. W terminie 4 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia zarządy kolei obowiązane są do opracowania i ogłoszenia regulaminu.

2. Do czasu wejścia w życie pierwszego rozkładu jazdy opracowanego na podstawie wniosków zgłoszonych zgodnie z regulaminem udostępnianie linii kolejowych następuje na zasadach dotychczasowych, z uwzględnieniem przepisów rozporządzenia.

§ 11. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Transportu i Gospodarki Morskiej: *J. Widzyk*